

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek popoldne.
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 35 L.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle

GORIŠKA STRAŽA

Štev. 21

V Gorici, v četrtek 13. marca 1924.

Let. VII.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konsorcijsko GORIŠKA STRAŽA
Tisk. Juch v Gorici via Morelli 16.
Uprava in uredn.: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

SLOVANSKI VOLILCI JULIJSKE KRAJINE!

Cez malo tednov, 6. aprila, se bodo vršile volitve v poslansko zbornico. Po novem volilnem redu pripadeta najmočnejši stranki dve tretjini vseh mandator, če doseže vsaj četrtno vseh glasov. Fašistiška stranka se poteguje za to. V našem volilnem okrožju ostane po tem takem od 23 mandator samo 8 za druge stranke po sorazmernosti števil glasov.

Slovanski volilci! Pozivamo vas, da pojedite 6. aprila na volišče in da oddate glas za slovansko kandidatsko listo zaznamujoč na glasovnici naš volilni znak.

lipovo vejico in planiko.

Storite tako, složno in srčno, vsi do zadnjega, da priborite svoji listi toliko mandator, kolikor jih ji gre po resničnem številu našega ljudstva. Ne vodi nas pri tem in ne bo vodilo niti vas nasprotstvo proti državi ne proti vladi. Z vsa iskrenostjo in odločnostjo odklanjamo vsako tako misel, vsako tako sumničenje. Na najbolj merodajnem mestu, nasproti samemu načelniku vlade in voditelju fašistiške stranke, so naši odposlanci podali v tem smislu izjavo, ki je bila vzeta na znanje. Pozivamo vas le, da izrabite pravico, ki vam jo zakon daje, a je noben odgovorni činitelj ne odreka, da namreč izberete svoje, v pravem pomenu besede svoje zastopnike, ki naj kot možje vašega rodu in jezika vršijo svojo nalogo v polnem soglasju z vašimi čustvi in željami, s popolnim razumevanjem vaših potreb in težav.

Taki zastopniki bodo imeli vedno pred očmi, da je naše ljudstvo po ogromni večini kmetško in delavsko, in da mu je naložen vsakdanji težki borb za obstanek, da ima naša dežela svoje posebne koristi in da pristoji naši slovanski manjšini pravica, da brani in goji svoj jezik in svoja kulturno.

Zato bodo morali stremeti z vsemi silami za to, da se spravita zakonodajna in uprava v soglasje z gospodarskimi in socialnimi interesi našega kmetškega in delavskega ljudstva in da se v duhu prave demokracije uvede kolikor bolj široka samouprava v občinah, okrajih in deželi za vse krajevne stvari, ki se ne tičejo državne celokupnosti.

Predvsem pa bodo morali vaši zastopniki zastaviti vse moči, da se položaj slovanske manjšine uredi brez strasti in predsodkov, s stvarnostjo, pravičnostjo in blagohotnostjo, kol pravičnosten čisto tehnično vprašanje, brez improvizacij in dilematstva, ne po podrejenih, mnogokrat neizkušenih ali nesposobnih funkcionarjih, nego enotno, vedno po zaslišanju legitimnih zastopnikov prizadelega ljudstva. Saj ni mogoče presojati in urediti položaja slovanske manjšine le z ozirom na razmerje med njenim številom in štiridesetimi milijoni vseh italijanskih državljanov ali v znamenju več ali manj prikritih ali odkritih asimilacijske

politike. V Julijski Krajini tvori slovanski življenjski sestaven in važen del prebivalstva vse dežele in kot takšne mu gre na šolskem polju, dalje glede rabe jezika pred oblastmi, na sodiščih in v javnem življenju sploh, glede zaščite in pospeševanja njegovih kulturnih interesov primerno upoštevanje. Kar se je v tem oziru zamudilo in zagrešilo, se mora popraviti, gotovo ne v škodo in nečast državi.

Slovanski volilci Julijske Krajine!

Pojdite 6. aprila na volišče samozvestno in pogumno, zanašajte se na slovesno obljubo, ki nam je bila dana, da se bo volilna slehoda ščitila, zaupajte v pravičnost svoje stvari in zaupajte tudi v modrost mož, ki jim je poverjena usoda Italije, da bodo znali popraviti zmote preteklosti in omogočiti slovanskim državljanom, da zamorejo, pokorni zakonom, zvesti sebi, vršiti kot dobri italijanski državljanji svojo zgodovinsko nalogo.

Slovanski volilni odbor.

Kaj se godi po svetu?

Političen preokret v Jugoslaviji.

Iz Beograda prihajajo vesti, ki vzbujajo pozornost nele jugoslovanske, ampak lahko rečemo evropske javnosti. Radič, ki je bil od ustanovitve Jugoslavije do današnjega dne v najbolj ostri in neizprosni borbi proti Beogradu, ki je šel v svojem boju proti Beogradu tako daleč, da je večkrat skero zanikaval obstoječo državo in se dosledno in krčevito branil prestopiti prag jugoslovanskega parlamenta, je izvršil v teh dneh prelom s svojo dosedanjjo 6 letno politiko. Voditelj Hrvatske republikanske kmetijske stranke se je odločil, da gre v parlament in da se bori tam za uresničenje svojega programa. Odposlanec Radiča, podpredsednik njegove stranke, Predavec je prišel v Beograd in izročil predsedniku parlamenta pooblastila 20 Radičevih poslancev ter prosil, naj potrdi zbornica njihove mandate, ker žele priti v parlament. To sicer ni še celotno število Radičevih poslancev, kajti on jih ima vsega skupaj 70, toda s tem, da jih je poslal v boj 20, je prvi in odločilni korak že napravljen. Radič priznava z dejanjem skupni parlament in skupno državo, njegovi poslanci so pripravljani prisesti kralju in obstoječi ustavi. Politika samih protestov in napadov je končana, začena se doba sodelovanja s Srbi, to se pravi doba gradbe skupne države. Ze to dejstvo samo na sebi je zgodovinskega pomena za politično življenje Jugoslavije.

Zakaj pojdejo Radičevci v Beograd?

Radič ne bo poslal v Beograd 20 poslancev kar tako na slepo brez načrta in cilja. On se je odločil za ta korak na podlagi sporazuma z drjem Korošcem, Ljubo Davidovićem, drjem Spahom in Voja Lazićem. Slov. ljudska stranka, demokraci, muslimani in srbski kmetje (zemljoradniki) so sklenili z Radičem pogodbo in določili program, po katerem se bodo ravnali. Skupno mislijo nastopiti proti radikalni vladi, zrušiti Pašiča in vzeti državno krmilo v svoje roke.

Kedaj se bo to zvršilo? Predavec je izjavil, da je »trenutek rušenja vlade sporazumno približno že določen«, ni pa povedal časa.

Pašič pred padcem?

Nekateri pravijo, da gre le za nekaj tednov ali celo za par dni. Odvisno je baje vse od tega, bo li parlament potrdil mandate Radičevih poslancev ali jih ne bo potrdil. To je v rokah Pašičeve stranke, ki ima trenutno v parlamentu večino. Mi mislimo, da radikali ne morejo zavreči Radičevih poslancev in da jih tudi ne bodo. Kajti radikali so leta in leta očitali Radiču, da ne mara v parlament in poudarjali, da je to državni skrajno škodljivo. Pozivali so ga, naj pride v Beograd, zakaj edino na ta način bo dokazal, da je prijatelj države. Kako bi mogli sedaj, ko hoče Radič v Beograd, zapreti pred njim vrata? Tega ne bodo storili, ker tega radi države in radi sveta ne morejo. Pašič je že izjavil, da bodo Radičevi mandati potrjeni. Iz tega sledi, da moramo resno računati s padcem radikalne vlade in ni izključeno, da bomo imeli v najkrajšem času novo vlado, v kateri bodo sedeli demokraci, ljudovci, muslimani, zemljoradniki in morda celo radičevci.

Taka vlada bi značila popoln preobrat v jugoslovanski politiki in bi bila gotovo največji dogodek po zedinjenju Srbov, Hrvatov in Slovencev v skupno državo.

Verska revolucija v Turčiji.

Na Turškem se je zvršil te dni velikanski preobrat, čigar posledice ni še mogoče preceniti. Turški parlament v Angori je prebral poveljevanje mohamedanske vere tako zvanega kalifa iz države. Kalif, nekak mohamed. papež, ima v svoji duševni oblasti 300 milijonov mohamedanskih vernikov, raztresenih v vseh delih sveta. Nanj gledajo v zaupanju nebrojne množice v Egiptu, v Arabiji, v Indiji in na vsej severni obali Afrike. Do zadnjih časov je bil turški sultan ne le poglavar turške države, ampak tudi kalif, to se pravi verski poglavar celega mohamedanskega sveta. Iz tega je izvirala za Turke velikanska moč, ki se je širila daleč čez meje turške države. Turški sultan je kot mohamedanski papež ukazoval milijonom in milijonom vernikov, ki živijo pod žezlom Anglije in to je silno večalo

politično moč Turkov. Angleže je ta vpliv sultanov stalno vznemirjal in premišljevali so, kako bi Turkom iztrgali iz rok ostro orožje.

Turčija brez sultana.

Ko je general Kemal paša porazil Grke in vkorakal na čelu zmagovite vojske v Carigrad, je postal popolni gospodar turške države. Njegova prva naloga je bila da iztrebi s sekiro vse svoje notranje sovražnike. Turška zbornica, ki je zborovala v mestu Angori, je proglasila republiko in vrgla s prestola starodavno sultanovo družino. To je bil velikanski dogodek za turški narod. Sultanovo rodbino, ki je bila, kakor pravijo, v sorodstvu s samim Mohamedom in ki je stoletja vodila turški narod skozi vse nesrečne, a tudi slayne in mogočne dobe njegove zgodovine, to rodbino je Kemal paša strmo glasil v prepad in proglasil sebe za predsednika republike. Turčija brez sultana! Kako naj si navadno turško ljudstvo predstavlja tako Turčijo? Drzen pogum in brezmejno zaupanje v svojo moč je moral imeti Kemal paša, da si je upal razbiti slavni prestol sultanov in proglasiti sebe za gospodarja države.

Mohamedanci brez kalifa.

Glede verskih stvari pa je bil Kemal začetkoma bolj previden. Vera se nanaša pač na najbolj globoke in notranje sile človeške narave in zelo nevarno je izzivati in žaliti versko stran ljudske duše. Tega se vsi pametni državniki dobro zavedajo in zato so zelo oprezní in obzirni, ko gre za versko življenje naroda. Tudi Kemal paša je bil izpočetka oprezen. Sultana je sicer odstavil, dovolil pa je, da se iz sultanove rodovine imenuje kalif kot poglavar mohamedanske vere.

Abdul Megid, sorodnik pregnanega sultana, je bil povzdignjen za mohamedanskega papeža. Sultanovi rodbini je ostala torej verska oblast, državno si je prilastil Kemal paša. Toda to je trajalo le malo časa. Kemal paša je sklenil, da spravi s poti vse svoje sovražnike. Dokler biva sultanova rodovina na turških tleh, se mu je zdelo, da ne more mirno spati. Zato se je odločil za končni udarec. Sklenil je, da odstavi kalifa in prežene celo sultanovo rodbino čez mejo. Ob 2 uri popolnoči so udrli v sultanovo palačo civilno oblečeni orožniki s policijskim ravnateljem na čelu in z njimi je prišel odposlanec Kemalove vlade. Prebudili so kalifa iz spanja in mu ukazali, naj sede na prestol. Nato je prečital zastopnik Kemal paše odlok, s katerim mu naznanja, da je čast kalifa za vedno odpravljena in da mora zato Abdul Megid tekom ene ure zapustiti Carigrad. Kalifa so v spremstvu bajonetov spremili takoj do meje in ga posadili z njegovimi dvema ženama in sinom na vlak, ki vozi v Švico. Obenem z njim je bila pregnana iz države vsa sultanova zlahta, ki šteje nič manj ko 70 princev in tridesetorico princesinj.

Dva mohamedanska papeža.

Kemal paša je vrgel sultanovo rodovino s koreninami čez mejo. Istočasno je zadal strašen udarec mohamedanski veri. Odpravil je kalifat in pustil tako mahomedansko vero brez glave. Ta drzen ukrep je razburil in pretresel milijonske množice mohamedanskih vernikov po vsem svetu. V Indiji, v Arabiji, v Mezopotamiji, v Mali Aziji, v Egiptu, na vsej severni obali Afrike, v Bosni in Hercegovini in Makedoniji vedo danes muslimanske množice, da so zgubile verskega poglavarja.

To mora strašno vplivati na zavest vernikov. Kemal paša je napravil, kakor kaže, napačen in nepremišljen korak. Časopisje javlja že, da se v različnih mohamedanskih deželah dviga proti Kemal paši vihar ogorčenja. Mesto da bi bila Turčija versko središče, kamor se v zaupanju upirajo oči vseh Mohamedancev, postaja po krivdi Kemal paše kamen spotike. To okolnost so Angleži brž izrabili.

Dobili so kost, ki jo bodo vztrajno glodali. V svojem usmiljenju hočejo priskočiti na pomoč ubogim Mohamedancem in jim dati nove-

ga kalifa. Kakor beremo v časopisih, hočejo proglasiti za kalifa arabskega kralja Huseina I. Razume se, da je Husein pod angleškim vplivom, da stanuje na angleškem ozemlju in da ga imajo Angleži v svoji oblasti. Ako bi se Angležem posrečil načrt, bi se versko središče Mohamedancev preselilo na njihovo zemljo in tako bi padlo Turčiji stoletno nevarno orožje iz rok.

Istočasno pa beremo, da se stari kalif Abdul Megid, ki je došel preko Trsta s svojima dvema ženama srečno v Švico, ne mara odpovedati svoji časti. Sedaj ko je na varnem, se ga je polotilo zopet veselje biti kalif. On pravi, da se je svojemu dostojanstvu odpovedal le pod pritiskom Kemala in da boče nadaljevati svoje versko poslanstvo.

Tako bodo imeli muslimani dva papeža: enega v Švici, drugega v Arabiji. Ako Kemal spozna, da je naredil napako, ni izključeno, da imenuje še on enega, in tako bi imeli kar tri mohamedanske papeže. Kemal je s svojim korakom, kakor kaže, silno škodoval nele mohamedanski veri, ampak tudi Turčiji in končno tudi sebi.

ši predsednik svobodne reške države Zanella in njegovi somišljeniki se pa s priklopitvijo še vedno ne strinjajo in so vložili tozadevne proteste pri raznih državah.

OSEMURNI DELAVNIK V INDUSTRIJSKIH IN TRGOVINSKIH PODJETJIH.

Potom goriškega magistrata smo dobili od industrijskega in delavskega nadzorništva v Trstu daljši razglas, iz katerega posnemamo:

Na podlagi zakona z dne 15-III-1923 št. 692 velja za delavce in uradnike normalni 8 urni delavnik, ki na teden ne sme preseči 48. ur. V delavnicah mora biti na vidnem mestu nabit delovni urnik z navedbo počitka. Ta urnik morajo tvrdke v dveh izvodih poslati zgornjemu nadzorništvu (Ispettorato dell'Industria e del Lavoro, Via S. Lazzaro 4, Trst). Javiti se morajo tudi vse spremembe. Ravnotako se morajo sporočiti morebitni poviški delovnega urnika, da se ugotovi njihova opravičenost.

400 MILIJONOV LIR POSOJILA POLJSKI.

Naša vlada je potom rimske „Banca Commerciale“ dovolila poljski republiki 400 milijonov lir posojila v papirju, kar odgovarja 100 milijonom v zlatu. Posojilo velja za dvajset let in je določenih 7% obresti. Tudi v političnem oziru bo imelo to posojilo baje dobre posledice.

Denarja imamo očitno obilo.

USTANOVIMO TUDI MI TAKO DRUŠTVO.

V Parizu obstoji društvo debelih ljudi, ki se imenuje društvo stokilogramnikov. Dostop imajo samo taki, ki tehtajo več ko 100 kg. Nekega dne je naredilo društvo izlet v velikem avtomobilu, v katerem je sedelo 32 članov. Vsled ogromne teže 4000 kg, se je avtomobil, preden je prišel na cilj, zlomil.

GRENKI DELAVSKI KRUH.

Poročilo ameriških nadzornikov premogokopov izkazuje, da so v letu 1923. rudniške nesreče zahtevale 2452 delavskih življenj.

NAJVEČJA PEKARNA NA SVETU je sezidana v Ameriki, v kateri spečejo vsaki dan 8000 tisoč hlebov kruha, torej mnogo več ko ga dnevno potrebujejo vsi Slovenci in Hrvati v Italiji.

KOLIKO POKADE NA LETO V JUGOSLAVIJI?

Leta 1922, so pokadili v Jugoslaviji vsaki mesec 543 tisoč kg tobaka, 155 milijonov cigaret in 4 milijone cigarov.

KAKSNE DAROVE DOBIVA MUSSOLINI?

Odkar je Mussolini ministrski predsednik, mu dajejo mnogi ljudje darove in nekateri zelo čudne. Tako je dobil dve papiri, ki kričita neprestano: „Giovinezza!“ in „fašisti!“. Dobil je dve beli miši, kozo, dva orla in raco in končno prav mlado živo levinjo. Miši je dal mački, kozo daroval nekemu kmetu, levinjo je pa držal doma in jo božal, dokler ni postala bolj velika in kazala, da hoče postati resnična in prava levinja z znanimi slabimi lastnostmi. Zato se mu je zdelo bolj pametno, da jo izroči zverinjaku.

IZSELJEVANJE IZ ITALIJE.

Tekom leta 1923 se je izselilo iz naše države krog 400 tisoč ljudi, torej 104.000 več kot prejšnjega leta. Največ izseljencev je seveda šlo v Ameriko, in sicer v Argentinijo 94.000, v Združene države 58.000, v Brazilijo 15.000, v Kanado 6000, v Urugvaj 2.800, v Srednjo Ameriko 1.100. V Avstralijo se je izselilo 1.150 Italijanov. Razentega je odpotovalo v Francijo 182.000 delavcev, v Belgijo 14.000, v Švico nad 8.100, v Ju-

goslavijo 2.800, v Turčijo 2.700, v Avstrijo, Češko in Mažarsko po 1.600, Luksemburg 1000, na Angleško 950, Alžir 800 ljudi. Doma kruha ni, gredo ljudje v tujino.

Važni roki.

- 1.) Od 6. marca dalje do 7. aprila mora biti občinski urad odprt od ure zjutraj do 7. ure zvečer za izdajo volilnih izkaznic.
- 2.) Od torka 1. aprila gre lahko volilec na občinski urad po duplikat volilne legitimacije, če je izgubil izvirno vol. izkaznico ali če je drugače postala neuporabna.
- 3.) V četrtek dne 3. aprila poteče rok za izdajanje osebnih izkaznic, ki jih daje okrajni sodnik. Zato naj si vsak volilec vsak volilec poskrbi osebno izkaznico do 3. aprila.

V POSTU ZA PUST.

Poročamo:

„Piccolo della sera“ z dne 10. t. m. poroča, da je občinski svetnik in kapitan narodne milice V. Graziani pozval dvoboja kav. „prof.“ Peternela Giuseppe, ker ga je slednji težko razžalil. Pravi tudi, da sta obe stranki že imenovali svoje zastopnike.

„Piccolo della sera“ z dne 11. t. m. pripoveduje, da so se ta dan sešli zastopniki zgoraj imenovanih dvobojašnikov in da je kav. Peternel po svojih zastopnikih v celoti preklical žaljive čitke. Dal je g. Grazianiju kot vojnemu prostovolju in kot reškemu legijonarju glede njegovega nacionalnega zadržanja popolno zadoščenje.

G. Peternel Giuseppe je potegnil na daj, kot pravimo, ta kratkega. Zato pa tudi gre kot sin slovenske mater očitati znanemu in priznanemu italijanskemu nacionalistu pomanjkanje narodne zavednosti? Dvoboja afera je vzbudila v Gorici mnogo smeha in dobrih tipov.

Ugotavljamo:

Do spora med kav. Peternelom in Grazianijem je prišlo po volilnem zborovanju bivšega vidnega prefekta Pisentija zadnji petek dne 7. t. m.

Zborovanje je bilo v prvi vrsti namenjeno slovenskemu delu dežele, so bile tudi vabljeni vse občine. O poteku shoda, ki je bil po obširnih poročilih nekaterih ital. listov najsijsajnejši, mi nimamo nikakih poročil. Vsekakor je pa zelo čudno, da je prišlo do shoda do tako žaljivega prerekanja, da bi bil kmalu sledil krvav dvoboj.

Pribijamo:

Na zborovanju je bilo, kakor smo razvideli iz poročil v listih, med zastopniki občin mnogo takih, ki le slučajno in začasno bivajo v dotičnih krajih. Zastopstvo teh gospodov, ki niso vseh občinskih pravice nimajo, brez dvomno ni polnoveljavno. Tudi razni občinski komisarji, ki so bili na svojem mestu imenovani od oblastev, ne moremo smatrati za glasnike občin. Volja in želje ljudstva so s takimi zastopniki zelo slabo izražene.

Vemo:

Nekatere občine so bile kakor prave volilne klopčice, zastopane po svojih privoljenih županih. Ker vemo, da se tu pa tam vabi naše ljudi, župane na fašistovska zborovanja, to nam njih udeležba ne dela preglavice in ostanemo samozavestni in mirni, če se spodobi za resni postni čas.

TRŽNE CENE V GORICI

Dne 13. marca so bile na goriškem trgu sledeče cene:

Želje navadne kg 0.60-0.80, želje kisel 1.40-1.60, fižol 2.20-2.40, fižol-koks 3.60, repa 0.30-0.40, repa kisl 0.80-1.00, indijca 1.60-3.40, krompir 0.50-0.60, ruderč 3.— do 4.—, špinača 2.— do 3.—, maslo 14 do 16, mleko liter 1 do 1.20, jajca kos 0.50 do 0.60 lir.

DNEVNE VESTI

DESET ZAPOVEDI ZA ZAVEDNEGA SLOVENSKEGA VOLILCA.

1. Vsak slovenski volilec mora iti dne 6. aprila osebno in takoj zjutraj na volišče.

2. Slovenski volilec mora tudi prepričati brata, strica, očeta, sina, soseda, prijatelja in znanca, da se morajo vsi slovenski možje in fantje v nedeljo dne 6. aprila udeležiti volitev in glasovati za slovansko kandid. listo.

3. Motriti mora pozorno volilno gibanje drugih strank.

4. Skrbeti mora zato, da se vsi slov. volilci pridno udeležujejo volilnih sestankov in shodov.

5. Vsak volilec naj nese s seboj na volišče črn svinčnik.

6. Ne sme pozabiti doma volilne izkaznice, ker brez nje ne more glasovati.

7. Voliti moraš v volilni kabini.

8. Če dobiš pokvarjeno glasovnico, ne oddaj je; zahtevaj od predsednika drugo.

9. Ko oddaš predsedniku glasovnico pazi, da jo vrže v drugo žaro.

10. Znak slovanske kandidatne liste prečrtaj, vse druge pusti na miru.

LETOŠNJI NOVOMAŠNIKI.

V nedeljo dne 16. t. m. ob 8. uri zjutraj bo posvečen v tukajšnji knezonadškofijski kapeli v duhovnika dijakon g. F. Kodrič. Novo mašo bo pel na sv. Jožef v Rihenbergu. Najmlajšemu duhovniku goriške nadškofije naše iskrene častitke in obilo blagoslova!

G. Kodrič je letos edini novomašnik za Goriško. Trst ima enega in pri kraju smo. Torej cela krajina dva.

KMETIJSKA POTOVALNA ŠOLA NA TRŽASKEM.

Mesto kmetijskega urada pri dežel. nem odboru ima Italija tako zvane kmetijske potovalne šole. V tržaški pokrajini se je zdaj ustanovila taka šola z dvema oddelkoma: eden v Sežani, drugi v Ronkah. Za slovenski oddelek v Sežani morajo kmetijski inženirji dokazati, da znajo slovenski, tako da lahko predavajo v slovenskem jeziku. Ali se bodo gospodje v Vidmu tudi spomnili, da živi na Goriškem slovenski kmet, ki ima pravico, da mu go-

vore in predavajo kmetijski inženirji v slovenskem jeziku?

VAŽNA VEST ZA DUHOVNIKE.

Kakor smo izvedeli iz zelo zanesljive strani, bo rimska vlada dala državljanstvo vsem slovenskim in hrvatskim duhovnikom, ki so morali zanje prositi, ker niso rojeni v Julijski Krajini.

„POLITIČNO DRUŠTVO ZA HRVATE IN SLOVENCE V ISTRI“

je poslalo svoje odposlance k novemu tržaškemu škofu drju Fogarju in se mu poklonilo. Razvil se je pristrčen razgovor, v katerem se je obravnalo predvsem veliko pomanjkanje duhovniškega naraščaja v Istri.

POSLANCI LJUDSKE STRANKE.

Ljudovci so postavili 137 kandidatov v volilni boj za parlament. Od teh je 5 bivših ministrov, 9 podministrov, 61 bivših poslancev, 15 vseučilišnih profesorjev in 2 kmeta.

MUSSOLINI ZA MIRNE VOLITVE.

Glasilu tirolskih Nemcev „Landmannu“ poročajo iz Rima, da bo na jutrišnji seji ministrskega sveta, ki bo iz zunanje in notranje političnih ozirrov zelo zanimiva podal min. pred. Mussolini izjavo, da želi brezpogojno volilno svobodo. Če ga bodo le ubogali?!

SLOVENSKI FAŠISTI.

Navadili smo se govoriti o slovenskih fašistih. Ker je pa fašistovska stranka, pri kateri so včlanjeni in vključeni tako imenovani „slovenski fašisti“, strogo nacionalna stranka, je ta označba nepravilna. Če se vpiše Slovence v kako italijansko stranko ter sprejme njen program in njena načela, potem se je s tem odrekel svojemu slovenskemu prepričanju. Ne smemo namreč misliti, da se politične stranke v Italiji imenujejo italijanske samo iz državnostvornih, temveč v prvi vrsti iz nacionalnih razlogov. Naše snoparje zato od sedaj naprej ne smemo več imenovati: slovenske fašiste temveč italijanske fašiste, ki govorijo slovenski!

DNE 16. MARCA.

prihodnjo nedeljo, se bo vršila slovenska priključitev Reke k italijanski državi. V ta namen se vrše na Reki velike priprave. Tja pride tudi kralj. Biv-

POUK VOLILCEM.

I. Kaj mora vedeti oziroma imeti vsak volilec?

a) Brez volilne izkaznice (certificato di iscrizione) ne more nihče voliti. Zato mora biti za dan volitev vsak slovenski volilec oborožen z nujno potrebno volilno izkaznico. Volilno izkaznico bi moral vsak volilec že dobiti do 24. februarja na dom. Če je ni dobil na dom, naj si jo priskrbi v občinskem uradu. V ta namen mora biti občinski urad odprt od 25. februarja dalje vsak dan — TUDI OB PRAZNIKI — od 9 ure zjutraj do 7 ure zvečer. Na dan volitev pa mora biti občinski urad v to svrhu odprt od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

b) Če bi volilec izgubil volilno izkaznico ali če se mu izkaznica tako pokvari, da postane neuporabna, ima pravico do druge izkaznice (duplikata). Druga volilna izkaznica mora biti tiskana oziroma pisana na ZELENEM papirju in označena mora biti kot DUPLIKAT. To izkaznico mora dvigniti volilec OSEBNO v občinskem uradu od 1. aprila dalje do volitev in tudi še na dan volitev.

Zupan, občinski komisar, občinski tajnik kakor tudi drugi občinski uradniki, ki so določeni za razdeljevanje volilnih izkaznic, se bodo kaznovali z denarno kaznijo od 300 do 3000 lir, če bi točno ne izvrševali omenjenih določb glede volilne izkaznice. Te določbe so zapodane v čl. 39 volilnega zakona.

Volilce v mestih in trgih, ki niso znani na občinskem uradu opozarjamo, da naj nesejo s seboj eno ali drugo legitimacijo s fotografijo (n. pr. potni list, orožni list itd.) ko hočejo dvigniti volilno izkaznico oziroma izkaznico »duplikat« na zelenem papirju.

II. Volilna izkaznica sama pa še ne zadostuje. Vsak volilec mora tudi dokazati, da je v resnici on tisti, ki je napisan na volilni izkaznici oziroma v volilnem imeniku. Ta dokaz imenujemo identifikacija volilec. Kako se identificira (to pomeni: volilec poznati in to s svojim podpisom potrditi) volilec? Volilec lahko pripozna (identificira) član volilne komisije, ZASTOPNIK KANDIDATNE LISTE in tudi volilec, KI JE PA MOARL ZE GLASOVATI. Zado- stuje tudi, da se volilec izkaže nahajajo s fotografijo n. pr. dokumentom s fotografijo, n. pr. potnim listom, orožnim listom, ki je bil izdan od državnega oblastva. Če pa nima volilec nobenega javnega (uradnega) dokumenta, si lah-

ko priskrbi osebno izkaznico (testa di riconoscimento), ki se izdaja za volitve. Te osebne izkaznice izdaja okrajni sodnik (prefekt), v katerega področje spada volilna sekcija. Izdaja jih vsak DAN DO 4. APRILA proti zelo majhni odškodnini.

Opozarjamo slovenske volilce v Gorici, v Trzinu, Krmnu itd. kakor tudi volilce, ki so se naselili v naše slov. trge, da si priskrbijo te posebne izkaznice. Povsod tam, kjer je malo slovenskih volilcev, naj si slov. volilci priskrbijo osebno legitimacijo pri okrajnem sodniku! Osebna izkaznica bo najbrže že pri prihodnjih volitvah obvezna, zato bi bilo umestno, da si jo po možnosti volilci priskrbijo.

III. Volilec potrebuje tudi glasovnico, če hoče glasovati. Pri zadnjih državno-zborskih volitvah so stranke same razdelile med volilce glasovnice.

Pri teh volitvah pa dobi volilec glasovnico od predsednika volilne komisije šele na volišču. Glasovnice natisne država in jih potem potom prefektur razpošlje na posamezne volilne sekcije.

Kakšna je glasovnica? Državna glasovnica je spisana v členu 56. volilnega zakona. Tiskana mora biti na belem papirju. Na zunanji strani ima sledeči napis: Legislatura XXVII. Elezioni politiche, Scheda per la votazione. Ravno tam je napis na levi strani: Firma del Scrutatore kjer se podpiše skrutinator; PRAVICO PODPISA IMA TUDI ZASTOPNIK KANDIDATNE LISTE. Na desni strani je napis: Timbro della Sezione e numero, kjer mora biti pečat in številka volilne komisije.

KAKO SE GLASUJE?

Notranjost glasovnice izgleda takole: Na levi in desni strani se nahajajo volilni znaki s številkami vseh kandidatskih list (strank), ki nastopajo v dotičnem volilnem okrožju. Na sredini glasovnice se nahaja črni prestor. Pod tem črnim prestorom je napis: VOTI DI

PREFERENZA. Pod tem napisom se nahajajo tri črte za preferenčne (prednostne) glasove.

Kaj je prednostni glas? S prednostnim glasom izbira volilec med kandidati ene in iste kandidatne liste. Tistemu kandidatu ki ga bolj ceni da lahko prednostni glas. S tem premaknejo lahko volilec kandidata, ki je na zadnjem mestu, na prvo mesto. — PREDNOSTNI GLAS JE MOGOČE ODDATI NA DVOJEN NAČIN: a) VOLILEC LAHKO NAPIŠE IME IN PRIIMEK ALI PA TUDI SAM PRIIMEK treh kandidatov na prvi, drugi in tretji črti; b) volilec pa lahko odda tudi prednostni glas s tem, da označi dotične tri številke, s katero so kandidati označeni v kandidatni listi.

Volilec pa mora oddati prednostni glas samo z imeni ali pa samo s številkami. Imena ali pa številke mora napisati za vsakega prednostnega kandidata na posebni črti in ne vseh treh imen, oziroma vseh treh številke na eni črti.

Omenjamo, da je glasovnica neveljavna, če bi kdo glasoval n. pr. za komunistično stranko, dočim bi oddal prednostne glasove enemu ali več kandidatom skupne narodne liste. Pref. glasove mora volilec oddati kandidatom kand. lista, za katero je glasoval. Drugače je glasovnica neveljavna.

Kako boš torej volil?

Predvsem stopiš na volišče in to v prostor, ki je določen za volilce. Ta prostor je ločen od drugega, ki je prirejen za volilno komisijo. Od tu se podaš k volilni mizi in izročiš predsedniku volilno izkaznico. Volilna komisija ugotovi, da si ti tisti, ki je napisan na izkaznici, oziroma v volilnem imeniku. Kako se to izvrši, smo že zgoraj razložili. Po identifikaciji ti bo izročil predsednik volilne komisije glasovnico, ki mora biti že pravilno vpogujena; na zunanji strani mora biti podpisana od enega izmed skrutinatorjev in nanjo mora biti udarjen pečat in številka volilne sekcije. Na odrezku (repku) glasovnice mora biti zaporedna številka glasovnice, ki jo napiše eden izmed skrutinatorjev že v soboto zvečer pred volitvami. Vsak volilec se mora prepričati, če ima glasovnica te štiri potrebne znake: podpis skrutinatorja, pečat, številko volilne sekcije in zaporedno številko glasovnice na odrezku. Če tega nima, zahtevaj drugo. Predno ti izroči predsednik glasovnico, mora klicati glasno številko glasovnice,

ki jo nato skrutinator zabeleži v volilnem imeniku. Vsak volilec oziroma zastopnik kand. liste ima pravico ugotoviti, da se je zapisala v volilnem imeniku ista številka kot je napisana na odrezku (repku) glasovnice.

Z glasovnico greš v volilno kabino; tam mora biti pripravljen črn svinčnik (dobro je, da ga vsak volilec prinese s seboj) in s črnim svinčnikom moraš jasno prečrtati naš volilni znak, ki je lipova vejica križana s planiko. Če si prečrtal naš volilni znak, napiši še prednostne glasove. In sicer bo oddal slovenski volilec prednostne glasove v smislu sporazuma med slovenskimi političnimi organizacijami prvim trem kandidatom skupne narodne kand. liste s tem, da napiše na treh črtah, ki so določene za prednostne glasove 1, 2, 3 na sledeči način:

1

2

3

Ko si to izvršil, moraš zalepiti glasovnico, ki je popolnoma podobna brzojavki, z gumiranim robom. Vse to se mora izvršiti v volilni kabini, ker je drugače glasovnica neveljavna.

Na to stopiš iz volilne kabine in ji izročiš komisiji. Predsednik mora odtrgati od glasovnice repček in jo vreči v drugo žaro. O tem se mora volilec tudi prepričati. Iznavedenega je razvidno, da je glasovanje popolnoma tajno. Tajnost volitev je na ta način vsakemu z jamčena.

Kaj bo napravil volilec, ki ne more glasovati?

Zakon določuje, da mora vsak osebno voliti. Člen 71 vol. zakona pa določuje: težko bolni ali po- habljeni volilec (slepec, volilec brez rok i. t. d.), ki mu je vsled poha- bljenja telesno nemogoče glasovati, določi lahko volilec - namestnika, ki mu bo pomagal opraviti glasova- nje.

ZASTOPNIKOM KANDIDATNE LISTE.

Za vsako stranko je posebno važna, pravica, ki ji jo daje člen 55. volilnega zakona, da lahko imenuje za vsako volilno sekcijo po dva zastopnika svoje kandidatske liste. Eden zastopnik je glavni zastopnik, drugi pa je njegov namestnik, ki nastopi, ko je prvi za- držan ali odsoten. Te zastopnike mora

Iškarjot.

Spisal M. J.

Bilo je v Karpatih. Snega do pa- su in čez glavo. Mraz je škripal v zraku, čez vrhove je žvižgal piš in sipal droben sneg na siromašna se- la. V zakopih je bilo mirno in mrt- vo. Bedni ljudje so si tajali premr- zle ude ob ognju in kleli. Od višje komande je prišlo poročilo:

»Naše predpolje se mora izčisti- ti, vas Hutež treba vpepeliti, tam se potikajo ruske patrole. Kdor za- pali to gnezdo, dobi tristo srebrni- kov, izplača mu jih divizija.«

Ljudje so stisnili zobe, kleli in dremali dalje. Neki narednik pa požrešno razširi oči in se zasmeje: »Tristo srebrnikov! Hudiča, le- po plačilo!« vzklikne in vrže kvar- te po deski.

»Naj vzame vrag srebrnike in divizijo« ga jezno ošinejo tovari- ši. »Igraj dalje in pusti to proketo skušnjavo!«

»Tristo srebrnikov! V pol ure jih zaslužim!«

»Igraj dalje, denarni požrešnež!«

»Mar mislite, da si ne upam za- paliti Huteža?«

»Nihče ne misli, lahko ga zapa- liš, pa ga ne boš!«

»Si res nihče ne upa? Koliko sta- vite? Čez pol ure je Hutež v pla- menu!« Po teh besedah vstane na- rednik iz kritja in se zagleda v medpolje.

»Te res moti vrag? Za tristo nič- vrednih srebrnikov hočeš pognati tristo nedolžnih siromakov v bedo in smrt!«

Narednik ne posluša, strastno gleda v medpolje, z očmi si začrta- va pot.

»Pomisli vendar, da je selo rusin-

ske, da je ljudstvo naše krvi! Če tega zločina ne stori prostovoljno niti Nemeč, ga ne boš vendar ti!«

»Poglejte, kako je ugodno, vse mirno. Da bi tistih bajt ne požgal, bi me bilo lahko sram! Kdo ima o- genj? Dve škatli mi ga dajte! Bo- ste videli, kako bo gorelo! — No, šibice, lenuhi, če ne, vas vse nave- žem na smreke!«

»Bodi pameten, pusti to, sedi in kvartajmo dalje!«

»Čez pol ure se vrnem.« Po teh besedah si zapne plašč in se pože- ne iz jarka. Ko prestopi ovire, se skloni v sneg in gazi počasi v do- lino.

»Naj ti razbijejo Rusi črepinjo, požrešnež!« vpijejo jezno za njim.

Ko se približa selu, obleži v sne- gu, previdno opazuje in posluša. Neka mati pride iz koč. On ji na- migne.

»Kaj želite, pan?« ga vpraša bo- ječa, ko stopi bliže.

»Mati, je kaj Moskalov v vasi?«

»O pan, kako lepo govorite, prav kakor mi, vse vas razumem«, mu odvrne veselo.

»Če je kaj Rusov v vasi, vpra- šam, drugega nič!«

»Jih je, jih. Sami dobri ljudje, grejejo se siromaki. Nič se ne boj- te, pan, ne store vam nič žalega, ker ste naš. Le Germanov ne mara- jo. Pridite, pan, in pogrejte se, ko vas tako zebe.« ga vabi dobro- dušno.

»Kaj čenčlaš, babal zagordnja jezno sam pri sebi in se ozira pre- vidno okrog. Odnekod pade strel. Žena se umakne v koč, a narednik se stisne v sneg in prestrašen po- sluša. Po dolgem obotavljanju pa jo ubere nazaj v zakope.

»Oho, ali so te? Prav so imeli!« ga pozdravijo tovariši. »Pusti to,

vsaka stranka predložiti pri nas prizivnemu sodišču v Trstu najbolj pozno do nedelje dne 30. marca. Našim zastopnikom dajemo za danes sledeča pojasnila:

1.) Zastopnik kandidatne liste ima v smislu čl. 55. v. z pravico, da prisostvuje vsemu poslovanju volilnega urada; sedež mu določi predsednik volilne komisije pri volilni mizi ali pa kje drugje, na vsak način pa mora biti odkazano zastopniku liste tako mesto, da lahko nadzoruje vse volilno poslovanje.

2.) Zastopnik kand. liste ima pravico zahtevati, da se vzamejo njegove izjave na zapisnik.

3.) Predsednik volilne komisije sme odstraniti zastopnika kand. liste, če vprizarja nasilistva ali pa če močno moti redni potek volilnega poslovanja, kljub temu, da ga je predsednik že dvakrat pozval k redu.

4.) Zastopniki kandidatne liste morajo biti volilci dotičnega volilnega okrožja in morajo znati pisati in brati.

5.) Zastopnik kandidatne liste lahko voli v volilni skupini, v kateri zastopa listo, četudi ni vpisan v volilni imenik dotične. To pravice imajo tudi vsi člani volilne komisije.

6.) Zastopniki kandidatne liste morajo biti v soboto dne 5. aprila na volišču ob 4. uri popoldne. Ob tej uri se namreč prične volilno delo volilnega urada.

7.) V soboto popoldne pred volitvami mora volilna komisija namreč napisati na število glasovnic, ki odgovarja številu vpisanih volilcev zaporedno številke. Na zunanji strani glasovnice postavi skrutinator svoj podpis. *Vsako glasovnico naj podpiše za skrutinatorjem tudi zastopnik slov. kand. liste.* To pravico mu daje člen 65. vol. zakona.

8.) Če bi se drugače ne mogla ugotoviti istovetnost (identitete) volilčeva, naj to stori zastopnik liste, če volilec pozna. V tem slučaju se mora podpisati v zato določenem oddelku volilnega imenika.

9. Zastopniki kandidatne liste naj posebej pazijo, da je popolnoma zajamčena svoboda in tajnost glasovanja.

10.) Ob vsaki nepravilnosti naj posredujejo pri predsedniku o vseh morese odstrani. Naj vodijo za svojo uporabo natančni zapisniki o vseh morebitnih nepravilnostih, i. t. d.

11.) Naj pazijo, da ne bo mogel noben volilec glasovati pod krivim imenom.

12.) S posebno pozornostjo naj smotrijo vse postopanje pri štetju glasov, tako, da bo vsaka zloraba in vsako sleparstvo izključena.

Vsi na volišče!

kaj bi se gnal, če ni treba! Kvar-tajmo dalje!

Narednik se je jezno otresel in sedel h kvartam. Toda bil je ves raztresen in je mislil le na srebrnike... Vso noč je vstajal iz kritja in se nemirno oziral v dolino, če ni morda že Hutež v plamenu...

»Da bi se ne našel kak požeruh in mi ne odžrl tega zaslužka!« je mrmal sam pri sebi in ni mogel spati.

Zjutraj se zadovoljno nasmehne, ko vidi, da Hutež še ni vpepeljen... Spet prestopi ovire in gazi v dolino. Nad vasjo se ustavi in opazuje. Ko zapazi dvoje otrok, jima namigne in pokaže kos komisa.

»Je kaj Rusov v vasi?«

»Jih je, jih.«

»Koliko?«

»Ne vem.«

»Kje so?«

»Po vseh hišah. Glejte, tam-le

TO IN ONO.

Volitve v Nemčiji.

Kakor pri nas v Italiji stoje tudi v Nemčiji tik pred volitvami za državni zbor v Berlinu. Zadnja poročila pravijo, da se bodo tamonjsne volitve vršile najbrže isti dan ko pri nas t. j. v nedeljo 6. aprila.

Vsled težkih notranjih in zunanjih političnih bojov, ki jih je preživela nemška država v zadnjih letih, se bo tudi zunanja slika nemškega parlamenta znatno spremenila, seveda ne v taki meri kakor pri nas.

Z gotovostjo se zatrjuje, da bo prišlo skrajne stranke, to so na eni strani komunisti, na drugi nacionalni radikali (Deutsch-völkische) zelo ojačeni v novo zbornico. Komunisti imajo sedaj 15 poslancev; njihovo število bi se znalo zvišati na 40 do 60. Radikalni nacionalci imajo sedaj samo 3 zastopnike, a upajo na 30 do 40 sedežev. Tudi nemški nacionalci (Deutschnationalen) računajo na uspeh in upajo, da bodo imeli po volitvah 80 do 100 poslancev. Po teh ugibanjih bodo vtrpele največ škode stranke zmerne leve, to so socialdemokrati, iz katerih vrst je sedanji predsednik nemške republike, in bolj zmerne stranke središča. Katoliški centum baje ne bo izšel posebno okrnjen iz volilnega boja, ker ima najboljšo politično in kulturno organizacijo in mnogo zelo sposobnih voditeljev. Vsekakor bo volilna borba zelo ostra in bo njen izid imel gotovo močan upliv na razvoj svetovne politike.

Kako oddam paket na pošti?

Z dežele nam poročajo da hodijo ljudje iz oddaljenih krajev po 3 do 4 krat na pošto, da bi oddali paket, pa vselej jih zavrnejo, ker paket ni pripravljen po predpisih. Evo zato malo pouka.

Navaden paket.

Ako oddaš navaden paket brez označbe vrednosti, ga zaviješ v debelejši papir in prevežeš z vrvice. Kjer je voz, moraš vsaj enkrat zapečatiti s pečatnim voskom. Tudi če oddaš lesen zabojček, ga moraš prevezati in vrv prepečatiti.

Vrednostni ovitki.

Ako pošlješ vrednostne reči, jih moraš v blago sešiti. Šive pa je treba dobro z voskom zapečatiti, tako da pride na vsaka 2 centimetra šiva po en pečat. Naslov mora biti napisan na blagu samem.

Ako pošlješ vrednostni paket, moraš tudi na spremnici napraviti 1 pečat. Pečatnik in pečatni vosek

prihajata dva. Pridite pan, dajte nam hleba!

Narednik se naglo okrene in beži nazaj, a okrog ušes mu žvižgajo krogle, pa ga k nesreči nobena ne zadene...

In še v tretje je šel poskušat srečo. A preden je prišel do vasi, so planile izza koč ruske patrole in ga pozdravile z ognjem. Narednik je bežal, kolikor so ga nesle noge. Iz jarkov pa mu je udarjal nasproti vesel krohot:

»Ubijte ga, lačnega kraparja, ubijte!«

Toda ko je srečno ušel ognju in se stisnil v zakop, je moštvo stisnilo zobe in jezno povsilo glave...

»Ti je izpodletelo, kaj?« je siknil nekdo skozi zobe. »Obesi se, Iskarjot!«

Iskarjot se pa do danes ni še obesil... Po zemlji hodi in dobro se mu godi.

Po »Jutru«.

ima vsak trgovec in ti ga lahko posodi.

Pristojbine za pakete.

Do 1 kg lir 2,50; od 1 do 3 kg. lir 5; paket od 3 do 5 kg lir 8. — Za vrednost do 200 lir plačaš pristojbino 1 L; za vsakih nadaljnjih 100 L plačaš 50 stotink več.

DAROVI.

Za Slovensko sirotišče: Dar posojilnice v Grgarju 100 L. — Mesto venca na grob blagopok. Gizele Kremžar daruje A. F. 50 L. Bog stotero poplačaj!

Hranilnica in posojilnica v Črničah

vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 23. marca t. l. ob 11 h dopoldne v župnišću v Črničah.

Dnevni red:

- 1.) Prememba naslova in pravil zadr.
- 2.) Slučajnosti.

Načelstvo.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V BOVCU

reg. zadr. z neom. zavezo, vabi svoje člane na izvanredni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 16. marca ob 2. pop. v prostorih pri Tinju z dnevnim redom:

Sprememba pravil.

V slučaju nesklepnosti se bo vršil pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal veljavno ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

VABILO

na redni občni zbor »Kmečke hranilnice in posojilnice v Volčah«, r. z. z neom. zav., ki bo v nedeljo dne 23. marca ob 3. uri pop. v uradni sobi z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Sprememba pravil.
3. Odobritev računov za leta 1915-1923 (vkl.).
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Predlogi in slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

k rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Cerknem

reg. zadruga z neom. zavezo, ki se bo vršil dne 25. marca 1924. ob pol 3 uri popoldan v zadrugi pri sarni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev;
2. Čitanje in potrjenje račun. sklepa za upravno leto 1923;
3. Volitev nadzorstva;
4. Sprememba pravil;
5. Slučajnosti.

ODBOR.

PRAKTIČNA ŠIVILJA sprejeto delo. Pride tudi na dom. Cene zmanjšane. Naslov pri upravi lista.

MALO POSESTVO obstoječe

hiše št. 155 in nekaj zemljišča je na prodaj na Prapetnem pri št. Višnji gori; natančneje se izve istotam.

KMETSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

pri Sv. Luciji

naznani svoj izredni občni zbor, bo v prostorih zadruga v nedeljo 23. marca ob 3. uri popoldne.

Vspored:

- a) Prememba pravil.
- b) Slučajnosti.

Ako ne bo ob določenem uri občni zbor sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje v istem prostoru in z istim vspešdom drugi občni zbor, ki bo sklepčen pri vsakem številu vdeležencev.

Načelstvo.

VABILO

k rednemu občnemu zboru »Kmečke Hranilnice in Posojilnice na Bušnjem, r. zad. z neom. zav., ki se bo vršil dne 23. t. m. popoldne blagoslovu v kapelaniji na Bušnjem. Dnevni red:

- 1.) Sprememba pravil.
- 2.) Potrjenje letnega računa.
- 3.) Slučajnosti.

Odbor.

Če bi obč. zbor ne bil sklepčen se bo pol ure potem vršil občni zbor pri vsakem številu članov.

Načelstvo.

HRANILNICA in POSOJILNICA Biljana - Medana

registr. zadruga z neomejeno zavezo, vabi svoje člane na izredni občni zbor, ki se bo vršil dne 25. marca t. l. ob 16 (t. j. ob 4. popol.) na Dobrovem v nekdanji posojilniški sobi.

Dnevni red:

- 1.) Sprememba imena zadruga (glej »Gor. Str.« št. 19 članek: Ime »Hranilnica« zadrugam prepovedano).
- 2.) Potrjenje računskega letnega ključa za l 1923.
- 3.) Slučajnosti.

Načelstvo.

ŠT. VIŠKA GORA.

Vsi člani ste vabljeni k rednemu občnemu zboru tukajšnje »Km. hranilnice in posojilnice«, ki bo 23. marca t. l. pop. ob 3. uri v župnišću.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva;
2. Predložitev računa za 1923;
3. Sprememba naslova hranilnice;
4. Volitev načelstva in nadzorstva;
5. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

ZASTONJ DOBI VZOREC NAŠEGA

KAKAO - MALTIN

kdor prinese ta inserat v podružnico

GIULIO MEINL, CORSO VERDI 30.

Kaj je novega na deželi.

SOLKAN.

Drzni tatovi. V torek zvečer se je izvršil na Solkanski cesti v eno izmed vil nasproti gostilni Fon drzen vrom, ki pa je bil brezuspešen, ker so tatove še pravočasno pregnali. V vsaki izmed obeh vil stanuje po ena družina višjega častnika, od katerih je pa ena sedaj odsotna. Njeno stanovanje so si vzeli zlikovci za cilj. Ko je zvečer odšel sluga-vojak po svojo večerjo v mesto, so vlomilci zastrupili oba psa. Iztaknil je tudi kmalu dva tatova, ki sta pa naperila nanj svoje revolverje. Bežal je in jel klicati na pomoč. Prihitali so takoj sosede in tudi gostje iz Fonove gostilne. Bilo je pa že prepozno: tatovi so bili že odnesli pete; nabrani plen so seveda morali pustiti.

Nesreča. Dne 9. t. m. je pri nas posledica vojne zahtevala zopet dve mladi žrtvi. Černe Jožef, star 16 let in njegov prijatelj Kravlin Franc, star 14 let sta šla proti Kronbergu. V bližini stare opekarne zagledata šrapnel. Černe, po poklicu ključavničar, gotov, da se mu pri odpiranju ne more ničesar zgoditi, ga vrže v bližnjo travertzo, da bi se mu razkrožil. Nesreča pa je hotela, da se je šrapnel s strašnim pokom razletel ter mu že na licu mesta usmrtil tovariša. Sam je pa ostal težko ranjen, ter je na poti v bolnišnico izdihnil. Navzlic tem težkim časom, ko mnogi nimajo nikakega zaslužka, zopet kličemo vsem, naj se izogibajo teh nevarnih predmetov, saj imamo že dovolj bridkih izkušenj.

(Smrtna kosa.) — Umrli je posestnik in večletni župan gospod J. Vuga. Stekel si je mnogo zaslug za našo občino, zlasti je skrbel med vojsko za prehrano sovaščanov. Še nam je v dobrem spominu, kako je ob priliki, ko je bil predstavljen cesarju Karolu na njegovo vprašanje: "Kako kaj gre?", mirno odgovoril: "Gre, že se gre, samo kruha je premalo". Počivaj v miru pošten, zavredni mož! — Umrli je tudi mati kobarškega dekana vlč. g. Koršiča. Bila je blaga mati in skrbna gospodinja. G. dekanu naše sožalje, pokojnici večni mir! Kako sta bila oba pokojnika spoštovana in priljubljena se je videlo pri pogrebu. Cela vas ju je spremljala na zadnji poti.

STANDREŽ.

Tatinska zalega tudi pri nas ne miruje. Pred par dnevi so obiskali ob izvenuradnih, že poznih ponočnih urah naš občinski urad. Doživeli so pa ne ljubo presenečenje: dobili so samo štiri lire. Ozlovoljeni, da se jim je njihov načrt izjalovil, so obiskali še ljudsko šolo. Toda tudi tam niso imeli uspeha. Nauk: včasih celo uzmoviče sreča zapusti.

KAMNO.

In zopet je prišla "bela žena" v spoštovano Logarjevo družino, to pot pa z tako grozo in krutostjo, kakor še nikdar prej. Pomisli, dragi čitatelj! Dne 14. febr. t. l. je peljal naš dobri Janez pred altar svojo izvoljenko, vrlo in pobožno Lizo Matelič iz livških Ravni, 9 tm. se je ta naš izgledni gospodar smrti ponesečil. Okoli 4 in pol zjutraj je padel namreč nad 4 m globoko na trdi cementni tlak, kjer je obležal nezavesten. Vse prizadevanje rešiti in ohraniti mladi ženi moža, hiši pa skrbnega gospodarja je bilo za-

stonj. Zatisnil je za vedno oči kmalu po 8 uri.

Zaplakala je cela vas zaslišavši o tej grozni in nagli smrti. Pogreb v torek je pokazal, kako priljubljen je bil blagi pokojnik. Vse ga je spremljalo na pokopališče, celo ubogi invalid Kofol; prišli so k pogrebu tudi iz Ljubušanj, Kobarida, Livka, Volč in od drugod. Lastnega pevskega zbora žal nimamo, zato so mu zapeli v slovo pa smiški fantje v cerkvi in na pokopališču. Dragi Janez! Počivaj v miru in naj Ti sveti večna luč! Vsem preostanim pa naše iskreno sožalje.

LIVEK.

Malo kdaj se kaj čita iz naše vasi, ker se le težko spravimo k pisanju. Ker pa nam zdaj grozi težak gospodarski udarec, se moramo oglasiti. Dobri časi so minuli. Takrat so se naši občinarji preživljali kot delavci v tujini in kot poltišovalci. Sedaj je oboje odpadlo, oziroma splavalo po starodavnem Livškem jezeru. (Poročilo pravi, da je bila cerkev Sv. Jakoba mal otok v jezeru). Edino kar nas še preživlja je živinoreja in mlekarstvo. Toda tudi v tem oziru ni prave organizacije, ki bi odgovarjala splošnim koristim. Sedaj se pa čujejo glasovi, da bo prišlo v naši občini, ki je majhna, povprečno 500 lir občinskega davka na hišo brez drugih dajatev. Pozivljamo zato merodajne kroge, da ukrenejo vse potrebno, da do tega ne pride!

ROČINJ.

V nedeljo dne 2. marca smo otvorili trgovino Konsumnega društva. Tam prodajamo vsa živila po najnižje mogočih cenah in obuvalo domačega izdelka. Če se prijavijo še novi člani, jo bomo razširili še na usnje, obleke in druge potrebščine.

PEČINE.

Vsled dopisa iz St. Viške gore v 18. števil. našega lista, je nastalo na naši planoti precejšnje razburjenje. Ker je spor le krajevnega pomena in ker je po našem domnevanju nastal samo vsled hipnega nesporazumljenja, zato v zadevi ne moremo priobčiti nobene došlihi dopisov. Saj smo globoko uverjeni, da se bodo nesoglasja mirno poravnala. Radevolje pa ugotovljamo, da prijatelj "Pečinski Slavko" z dopisem ni v nobeni zvezi.

Uredništvo.

TRNOVO PRI KOBARIDU.

Tukajšnjega posestnika Jerneja Fona je včeraj v sredo zadela težka nesreča. Vozil je s svojim konjem preko Kobarida, Čedad in Krmina proti Gorici voz krompirja za seme. Skupno z njim je bilo še šest drugih voznikov iz naše vasi vsi s krompirjem. Fon je bil v vrsti šest. Med Koprivo in Mosso jim pridrvi na nekem ovinku nasproti težki avtomobil tvrdke Miseri iz Vidma. Ker avto kljub ovinku ni nič zmanjšal svoje hitrosti, ni mogel Fon časno zadostno zapeljati na levo. Avto je zadel v oje, vrzel konja na tla in mu šel čez nogo. Morali so ga potem zaklati in Fon je moral iskati drugega voznika, da je dopeljal svoj krompir v Gorico. Po izjavi očividcev pada vsa krivda na šoferja, za katerega je tudi značilno, da se po nesreči ni ustavil temveč še hitreje pognal.

IZ CERKNEGA.

V naši okolici je oblastvo razpustilo vseh šest izobraževalnih društev, kakor smo že poročali v "Gor. Straži". Veseli nas, da je ministerski predsednik našim zastopnikom, ko so ga zadnjič obiskali, obljubil, da se bodo društva vspostavila. Edini razlog za idrijskega podprefekta, da je razpustil naša društva je bil: "nezanesljivost" odbornikov, ki jih gospod pod-

prefekt sploh še ne pozna, ker jih ni nikoli videl v svojem življenju. Na dan volitev 6. aprila bomo dokazali tudi gosp. podprefektu v Idriji, da smo Cerkljani zanesljivi in značajni možje. Vsi pojdemo na volišče kot en mož, zvesti svoji slovenski krvi.

MESTNE NOVICE

ZIVINJSKI SEMNJI V GORICI
so zopet devoljeni in sicer od 13. t. m. dalje.

TRG SV. HILARIJA V GORICI
se bo vršil v ponedeljek 17. marca t. l. Priporočamo našim okoličanom in hribovcem, da podpirajo naše trgovce, v prvi vrsti one, ki imajo v našem listu oglase.

MUSSOLINI ČASTNI OBČAN GORICE.

V prvi seji občinskega sveta je bil min. pred. Mussolini enoglasno izvoljen za častnega občana našega mesta. Ko obišče Gorico, mu izroče častno diplomu.

PROSVETNA ZVEZA V GORICI.

Centralni dramatični odsek uprizori dne 25. marca 1924 točno ob 4 h popoldne v dvorani "Verdi" (Passaggio Edling) iz angleščine prevedeno dramo v 4. dejanjih "Bele vrtnice".

Režiserji! Do sedaj se je javilo 30 režiserjev za dramski tečaj. Kakor je bilo že javljeno se bo vršil ta tečaj v Gorici. Zbirališče v nedeljo 23. t. m. ob 8 h v Prosvetni Zvezi.

Telovadkinje! Za telovadni tečaj so se zglasili skoro vsi krožki. Vršil se bo ta tečaj dne 23., 24. in 25. marca v Gorici in ne, kot je bilo prvotno javljeno, v Mirnu. Priglašene voditeljice naj pridejo točno ob 8 h zj. v nedeljo dne 23. marca v Prosv. Zvezo! Bog živi!

DAROVI.

Za Alojzijevešče: Vlč. g. I. Primožič, župnik v Prvačini, 1 hl vina, gg.: Gor. kič Franc 5.— L. Radinja 5.— L. Ušaj Albin 10.— L. Boltar Albert 5.— L. Bog stotero poplačaj!

Za Slovensko sirotišče: V veseli družbi na svatbi gee. Mar. Mahnič z g. Fr. Pavlica so nabrali 113 L. Narodna tiskarna 500 L. P. n. Jos. Kos v Otaležu 25 L. Ob priliki tragične smrti Ivana Maligoj. Kamno 42 darovali prijatelji mesto venca 50 Lir. Bog stotero poplačaj! Rojaki, spominjajte se o vseh priložnostih našega zavoda, v katerem je sedaj 61 otrok.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Ročinj: Dopis v poslani obliki bi spadal med inserate, zato poročamo samo o ustanovitvi. **Temljine pri Podmelcu:** V vse vaše malenkosti se ne moremo spuščati. Poročajte kaj drugega, bo nas veselilo.

VALUTA.

Dne 12. marca si dobil na tržaški borzi za: 100 avst. kron 0.0330 do 0.0340; 100 dinarjev 29.40 do 29.65; 1 dolar 23.80 do 24.—; 20 zlatih frankov 89.75 do 90.50; 1 šterling 102 do 102.35.

NAŠA ZAVAROVALNICA

je največji svetovni zavod. Delniški kapital Fr. 20 milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 milijard Fr. Ustanovlj. 1828.
Generalni zastopnik AVGUŠT RAVNIK
Gorica, Corso V. E. 28-I.
ZASTOPNIKI SE ŠE SPREJEMAJO.

ODGOVOR *)

gg. FERLATU ANTONU in CEARU JOZEFU ter tovarišem.

Kdor se ne more braniti proti težkim očitkom z dejanskimi okolnostmi in z dokazi, je najboljši, da molči in da se skriva. Le kdor hoče z gobezdanjem kazati nesramno čelo javnosti, se poslužuje neresnice, zavijanja, podtikanja in blatenja časti.

G. Ferlat, ki tičite v hlačah pok. Mozetiča, Jože Batistič, ki ste bil izključen, Cearo in Žigon, ki sta izstopila iz zadruga, kako se morete pred javnostjo štuliti za člane?! Ali Vas ni sram?

In vi vsi, ki ste podpisali tiste revne izjave v zadnji "Goriški Straži", se upate blatiti najino čast? Revčki vsi, kar vas je, ki ste se tega lotili. Vedite, ne le da imava še kaj časti, temveč da je najina čast čista in neomodeževana in da je vi drugi, kolikor vas je, ne morete oskruniti.

Kar sva in kar imava, je plod samo in edino najinega dela. Ker nisva ne podedovala, ne priženila, ne pritrgovala, ne zaslužila težkih novcev s "cenitvami" vojne škode, nimava premoženja, a z vami drugimi ne bi zamenjala.

V likvidacijski odbor sva prišla, ker so nas stiskani člani, sedem po številu, prosili in midva sva vedno stala na strani šibkih in revnih proti močnim in bogatim.

Prav malo nama je mar za vaše zaupanje ali nezaupanje. Vaše zaupanje bi nama bilo majhno priporočilo. Vaše nezaupanje proti nam je pa vaš strah, da se likvidacija ne izteče tako kakor si jo vaši ošnjički želijo. Midva ne delava nikake gonje proti zadrugi, ker hočeva izvesti likvidacijo v zadovoljstvo vseh upnikov, vseh strank in prav vseh članov in ne samo v zadovoljstvo Ferlata, Beltrama, Uršiča in Ceara. To vas tišči in boli, kaj ne?

Na posebno Cearovo kvantanje ne odgovarjava, ker mož ne drži besede: jutri prekliče, kar je včeraj izjavil G. Ferlat pa naj nikar ne misli, da sva ga hotela z gornjim odgovorom počastiti.

Gospod Ferlat, zakaj niste izročili knjig in spisov v 14 dneh, kakor ste 26. II. t. l. obljubil? Kaj prav nobene besede ne držite? — Zakaj ste rekli, da D. Gr9r. fi-za snrd nrdl nrdl u u ste zaprosil Zadržno Zvezo za revizorni res, ker za revizorja niste nikdar zaprosili? Kako se pravi tistemu, ki ne govori resnice?

Ali ste možje?! Ali vam je vredno sploh odgovarjati?

V Mirnu, dne 12. marca 1924.

Dr. LEOPOLD BOBIČ,
ZELJKO VIZINTIN.

*) Za dopise pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, v kolikor to odgovarja zakonu.

VABILO

na izredni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Trnovem, r. z. z. n. z., ki se bo vršil v nedeljo 23. marca t. l. ob 3. uri popold. v posojilničnem uradu

Dnevni red:

1. Sprememba pravil.
2. Slučajnosti.

Ako ob določenih uri ne bo občni zbor sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor pri vsakem številu navzočih.

NAČELSTVO.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V ČEPOVANU sklicuje svoj izredni občni zbor v nedeljo dne 23. marca ob 3 uri pop. v župnišču.

Dnevni red:

1. Sprememba naslova zadruga.
2. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

VABILO

k rednemu občnemu zboru
»Kmečke hranilnice in posojilnice v Hudajužni«.

ki se bo vršil v nedeljo dne 23. t. m. ob 2 pop. v zadružnih prostorih z sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo nadzorstva,
2. Poročilo načelstva,
3. Prememba pravil,
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1923.
5. Volitev odbora,
6. Slučajnosti.

ODBOR.

KROJAČI!

Nudi se vam prilika za pouk v krojenju. Naslov pri upravi »Goriške Straže«.

Meblirana sobica s hrano v družini se odda v najem za 300 lir mesečno. Naslov pri upravi »Goriške Straže«.

NAŠ ZOBOZDRAVNIK

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

:: v Gorici, na Travniku št. 20 ::

Med. Univ.

Dr. Rado Stiligoj

sprejema za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni.

GORICA, Via Mameli 8
(za jezuitsko cerkvijo)

Zobozdravniški atelje

Robert Berka

v Gorici, Via Dante šte. 4, mnogoletni asistent pri občeznem zobozdravniku dr. Piklu. Sprejema v svojem ateljeju v Gorici, Via Dante 4, v jutranjih in popoldanskih urah.

Mobilije

domačega in tujega izdelka po res znižanih cenah
NOVI VZORCI — ZAPOREDNI PRIHODI

Pred nakupom obiščite zalogo

O. BERNT, Gorica

Piazza della Vittoria št. 21, Tel. 66

Spalne sobe - jedilne sobe - kuhinjsko pohištvo - železno in medeno pohištvo - predsobe - dvoranice - opreme »Club« - pisarne - stolice in naslanjače v veliki izbiri - mizice - otroški vozički - divani - matraci vsake vrste - vzmeti - kovinaste mreže itd. itd.

Kompletne opreme za gostilne, sanatorije in zavode

Preprodajalcem poseben popust

Sprejema vsakovrstna naročila in zagotavlja natančno in solidno izvršitev.

Superfosfat po 31 L.

kalijevo sol po 45 L.

čilski soliter po 145 L

za q. dobite pri

Zadružni zvezi v Gorici

Corso Verdi 37-I.

kjer se bo dobila po najnižji dnevni ceni tudi modro galico in žveplo. Kdor hoče semenski krompir iz Tolminskega naj se obrne na isti naslov.

POZOR!

POZOR!

na dobroznano domačo tvrdko

ANDREJ MAVRIČ

Via Carducci 3 — GORIZIA — Via Carducci 3.

Ima v zalogi raznovrstno moško in žensko sukno, platno, percal, zephirje, kakor tudi veliko množino češkega blaga. - Domače in češko perje, volno, žimo, travo, bombaž, vzmeti in izgotovljene stramace. - Lastna krojačnica, katera sprejema vsako naročilo in izvršuje točno in po zmernih cenah.

Za obilen obisk se najtopljeje priporoča cenj. občinstvu **ANDREJ MAVRIČ**.

NA DROBNO!

NA DEBELO!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica

CORSO VERDI 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Raymann**, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

„ERNIA“ ozdravljena

z najnovejšim pasom **BROOCK**.

Mirodilnica in dišavarnica

E. Grapulin-Gorica

naspr. ljudskemu vrtu, Corso Verdi 27.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon št. 50 — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica

in rezerve:

Din. 50.000.000

CENTRALA:

LJUBLJANA

Reserva S H S

Din.

10.000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

POZOR!!!

NA DOMAČO KROJAŠKO DELAVNICO!

V 12 urah izročim naročeno in izgotovljeno obleko po najnovejšem kroju. — Delo natančno in trpežno. Cena najnižja.

EMIL SAURIN

GORICA — Via Arcivescovado 7 (nasproti škofije — GORICA)

Trgovina z manufakturnim blagom in drobnarijo. Blago prve vrste.

„OLESCHAU“

cigaretni papir
ponarejen - -

Kadilci pozor!

Kadilci pozor!

Po deželi se prodaja ponarejen cigaretni papir »OLESCHAU«. Spozna se ga po tem, ker je nekoliko debelejši, pravi pa je zelo tenak. — Zastopstvo tovarne »OLESCHAU« (Češko) za celo deželo ima **Knjigarna K. T. D. v Gorici** in prodaja ta papir na debelo.

„OLESCHAU“

cigaretni papir
ponarejen - -

Najvišje cene plačam

za kože: lisic, kun, podlasic, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i.t.d. i.t.d.

Nikdo ni pooblaščen — kupovati kože za mene

Walter Windspach

Gorica, Via Carducci št. 10

